

ALLTID BEREDT

Håndbok i rekruttering

- Gode tips til vekst i gruppa

ALLTID BEREDT

Håndbok i rekruttering:
Utgitt av Norges speiderforbund

Originalmanus:
Svenska Scoutförbundet

Oversettelse:
Ingrid Stene

Tilrettelegging for norske forhold:
Forbundskontoret ved Ingrid Stene
Morten Løwe
Ksenia Sazonova

Bilder:
Birgitte Heneide og Iver Gjendem

Design:
Ksenia Sazonova

Trykk: Wera AS, Porsgrunn

3. Opplag 2013 - 500 stk.

INNHold

Innledning	4
Hvorfor rekruttere.....	5
Forberedelser - hva må dere tenke på?	6
Slik ser det ut hos oss	6
Gruppas framtid	8
Barne- og ungdomsrekruttering	11
Vennerekuttering - «Munn til munn-metoden»	11
La flere få oppleve speiding	12
Skolebesøk	13
Prøvemøte	13
Er speiding for alle?	14
Voksenrekruttering	16
Første foreldremøte	16
Introduksjonskveld	19
Rekrutteringsmøte for foreldre med barn på venteliste	20
Ta vare på de nye lederne	21
Andre måter å verve ledere på	24
Rovere	24
God kontakt med speidernes foreldre	24
Sikker speiding	27
Lykke til!	28
Praktiske tips	
Forslag til gjennomføring av skolebesøk	30
Forslag til gjennomføring av prøvemøte	32
Forslag til gjennomføring av foreldremøte	35
Forslag til gjennomføring av introduksjonskveld	40
Maler	
Søknad om fri	44
Invitasjon til prøvemøte	45

INNLEDNING

Nå holder du i hånda speiderens håndbok i rekruttering. Det er supert at du og din speidergruppe tenker på å rekruttere nye speidere!

Alle eksemplene i denne håndboka er prøvd ut og har vist seg å fungere bra. Har dere allerede en velfungerende rekrutteringsmodell, kan dere naturligvis bruke den, men dere finner kanskje nye forslag og ideer her. Det gjerne ut håndboka til alle som skal være med i rekrutteringsarbeidet.

Bakerst i håndboka finnes det eksempler på brev og annen informasjon som dere lett kan tilpasse til deres gruppe. På **www.speiding.no/verving** finner du mer informasjon om verving, samt bilder, maler osv til nedlastning.

Før du begynner rekrutteringsarbeidet må du mentalt forberede deg selv og dine medspeidere på samme innstilling som en dørselger har: Man får ikke et kjøp ved hver dør, men selger man noe ved hver tjuende dør, er man riktig så flink. Altså – ha tålmodighet. Ikke gi opp!

Vi kan forsikre deg om at det å rekruttere nye medlemmer til speidergruppa, enten de er gamle eller unge:

- er nødvendig!
- er mulig!
- er gøy!

Har du spørsmål eller gode ideer, vil vi gjerne høre fra deg. Ta kontakt med kretsen din eller forbundskontoret.

Lykke til med rekrutteringsarbeidet!

Norges speiderforbund

HVORFOR REKRUTTERE

Speiding er så bra at flere bør få muligheten til å være med. Så enkelt kan vi begrunne hvorfor hver speidergruppe bør verve medlemmer. Men gjør dere det i deres speidergruppe? Får flere sjansen til å være med? Hvordan ser speidergruppa ut i dag? Hvorfor ser den ut som den gjør i dag? Hvordan vil dere at den skal se ut neste år? Hvordan vil dere at den skal utvikle seg? Hvordan når dere dit? Hvilke utfordringer finnes på veien?

Jo flere og tydeligere svar dere har på disse spørsmålene under forberedelsene, desto lettere er det å lykkes med rekrutteringen.

To grunner til å bli flere:

- **Speiding er så bra at flere bør få sjansen til å være med!**

Speiding har som mål å utvikle unge mennesker til å bli selvstendige og ta ansvar. Kan vi bidra til det, bidrar vi også til at verden blir litt bedre å leve i. De som ennå ikke har vært speidere, skal få sjansen til å bli det, og de som har vært med tidligere, er naturligvis velkommen tilbake.

- **Speiding blir morsommere og bedre om flere er med.**

Det blir bedre fart i patruljen om man er flere enn fire patruljemedlemmer. Og det blir morsommere og bedre om vi har flere patruljer i troppen og flere medlemmer i roverlaget. Det blir også morsommere, lettere og mer stimulerende å være en del av et større ledermiljø. Dessuten er det viktig for gruppa at den har så pass mange medlemmer på hvert årstrinn, at stabiliteten og kontinuiteten ikke blir forstyrret av de vanlige svingningene i medlemsmassen.

FORBEREDELSE

– HVA MÅ DERE TENKE PÅ?

Bruk et ledermøte til å diskutere hvordan gruppa ser ut og hvordan dere vil at den skal se ut i fremtiden. Få gjerne hjelp fra andre grupper, krets, korps og/eller forbundet. Gjennomfør møtet i god tid før rekrutteringsaktiviteten. Skal dere rekruttere ved oppstart på høsten, bør planene være klare før sommerferien.

SLIK SER DET UT HOS OSS

Dere har sikkert en del av svaret selv. Benytt dere også av den medlemsstatistikken som finnes for hver speidergruppe. Bruk opplysningene i Min speiding eller kontakt forbundskontoret for å få medlemsstatistikk. Når dere har sett på endringer i gruppa, bør følgende spørsmål stilles:

Tips!

I Gruppelederens verktøykasse kan dere finne flere verktøy som kan brukes for å evaluere arbeidet og måle kvaliteten i gruppa. Verktøykassa er et hjelpemiddel for gruppeledere og kan leses på nett (www.speiding.no/verktøykasse) eller bestilles som perm eller cd fra forbundskontoret.

- **Hva er det som har gjort at gruppa ser ut som den gjør i dag?**
- **Hvilke suksesser skal gjentas og hvilke feil skal unngås?**
- **Hvor mange medlemmer rekrutterer dere årlig?**
- **I hvilke aldersgrupper rekrutterer dere?**
- **Hvor mange slutter hvert år hos dere? I hvilke aldre?**
- **Slutter det flest jenter eller gutter?**
- **Er det forskjell i aldersgruppene?**
- **Hva er årsakene i variasjonene i kjønn og alder?**

Har dere svar på disse spørsmålene, har dere et godt bilde av hvordan gruppa ser ut i dag. Hvor mange som begynner og slutter i de respektive aldersgruppene i gruppa, sett i forhold til hvor mange som totalt er med i løpet av året, er et enkelt mål på hvor god og sunn virksomhet dere har. Dette kan vi synliggjøre i følgende modell:

	Høy rekruttering	Lav rekruttering
Få som slutter	Veldig bra speidergruppe, fortsett som dere gjør. Fortsett med å utvikle aktiviteter og rekrutteringsmetoder.	Bra (stagnerende) speidergruppe, med plass for flere nyrekrutterte speidere og ledere.
Mange som slutter	Snart har alle distriktets ungdommer sett at dere ikke holder hva dere lover. Samle alle lederne og sats på bedre og mer engasjerende speiding og rekruttering av nye ledere!	Her er det krise! Våg å be om råd og hjelp «utenfra» før det er for sent. Alt for mange synes å ha mistet lysten. Det er behov for nye programideer og en kraftfull nyrekruttering av både barn, ungdommer og voksne!

Tips!

Inspiratorene er en samling av ledere som er klare til å hjelpe grupper som ønsker å få flere ledere, få en styrket ledelse i gruppa og å bli større. Gruppa di kan bestille et årsopplegg eller forskjellige kortere opplegg. På www.speiding.no/inspirator finner du mer informasjon og bestillingsskjema.

GRUPPAS FRAMTID

Husk: Kvalitet og kvantitet

Kvalitet og kvantitet er like viktig for en speidergruppe.

Kvalitet = Speidere og ledere i alle aldre blir i speidergruppa i mange år. Gruppa har en lav gjennomstrømning og et spennende, lærerikt, engasjerende og utviklende program.

Kvantitet = Fulle patruljer i fulle enheter med tilstrekkelig mange ledere, roverlag som fylles på hvert år og rovere som vil bli ledere i gruppa.

Kvaliteten må stadig opprettholdes. I grupper, kretser, korps og i forbundet er det mange inspirerende arrangementer og kurs for å holde kvaliteten på speidingen høy. Denne håndboka handler allikevel mest om kvantitet.

Hindringer på veien

Tips!

Jobb med egen motivasjon først.

De fleste hindringer for utvikling av speidergruppa vår ligger hos oss som allerede er med. Holdningene og argumentene for å ikke gjøre noe er altfor ofte til stede. Her er noen eksempler:

- **Vi vil ikke bli flere, for da blir det så bråkete!**
- **Siden vi ikke har nok ledere, kan vi ikke rekruttere nye speidere.**
- **Konkurransen med andre fritidsaktiviteter er altfor stor. De unge velger heller noe annet.**
- **Vi vet at folk er opptatte og at få vil engasjere seg.**
- **Man kan ikke bli speiderleder hvis man ikke vokste opp som speider!**
- **Vi setter ofte merkelapper som «hjelpelider», «voksenassistenter», «foreldreleder» eller lignende på nye, voksne medlemmer, som egentlig bare betyr at «Du skal ikke tro at du er like mye leder som jeg er!»**

Tenk også på at vi ofte har en egen kultur innenfor speideren. Den kulturen som holder oss sammen kan samtidig holde andre utenfor. Vi har en språkbruk og en hel del ritualer som faktisk kan oppfattes ubegripelige, eller kanskje til og med litt latterlige, for utenforstående.

I tillegg til punktene over er det sikkert flere grunner til at mange grupper ikke kommer i gang med rekruttering. Og det er naturligvis ikke slik at alle de ovenstående punktene gjelder deres gruppe – da ville jo ikke gruppa eksistert i dag!

Venteliste

Det er helt greit å ha en venteliste til speidergruppa. Det er ikke å lure noen å plassere dem på en venteliste. Dere må være tydelige med hvordan listen skal brukes, og at dere kommer til å ta kontakt så snart det blir plass i en enhet. Sorter listen etter alder og kjønn og eventuelt en kolonne med foreldre som kan tenke seg å engasjere seg i gruppa. Deres barn har selvfølgelig fortrinn. Men ikke press foreldre som ikke ønsker å gjøre en innsats.

Lag en plan

Med utgangspunkt i dagens situasjon og ideene om hvordan dere vil at det skal se ut i framtiden, tar dere fatt i følgende spørsmål:

- **Hvilke(n) aldersgruppe(r) skal vi rekruttere til?**
- **Til hvilke enheter skal vi rekruttere ledere?**
- **Skal vi fylle på i eksisterende enheter eller starte en eller flere nye?**
Bestem dere for et minimumsantall ledere for hver enhet. Det garanterer for bedre kvalitet og sikkerhet, og gjør det lettere å rekruttere nye.
- **Hva slags oppgaver kan vi tilby voksne som vil engasjere seg, men som ikke vil bli ledere?**
- **Hvilke holdninger til nye medlemmer har vi som vi først må ta tak i?**
- **Når skal vi rekruttere?**
- **Hvilke metoder – kombiner gjerne flere – skal vi bruke?**

Bestem dere for hvordan dere skal framstå ved rekrutteringen. Bruk speiderskjurf slik at det er lett å se hvem som er speidere. Altfor mange speiderskjorter med masse merker er ikke alltid det beste. Varier gjerne med leir-t-skjorter, gruppegensere eller lignende.

Husk:

Det er viktig å følge opp dem som står på venteliste, slik at de ikke mister interessen.

Tips!

Mange av de praktiske problemene vi oppfatter som uløselige, kan løses hvis vi går inn for det. Eksempel: Hvis mange av gruppas speidere slutter fordi speidermøtene «krasjer» med en annen fritidsaktivitet – ofte er det fotball – behøver dere ikke å gi opp. Innled en dialog med den «konkurrerende» aktiviteten og prøv å finne en løsning som passer for begge parter.

Forbered også følgende:

- **Hvem trenger dere å ta kontakt med før dere begynner?**
- **Hvem skal gjøre hva? Rett person på rett plass.**
- **Bestill nok rekrutteringsmateriell.**
- **Gjør klart informasjonsmateriell for deres gruppe og deres rekrutteringsaktivitet.**
- **Få med foreldrene!**
- **Sørg for å bli sett og hørt på ulike måter i dagene før rekrutteringsaktiviteten.**
- **Oppdater nettsider, både egne sider og speiding.no, med rette kontaktpersoner.**

BARNE- OG UNGDOMS-REKRUTTERING

VENNEREKRUTTERING - «MUNN TIL MUNN-METODEN»

Dette er den absolutt beste, men ofte glemte vervemetoden. Metoden fungerer i alle aldre fra de aller yngste til voksne ledere, spesielt i tropps- og roveralder.

Forutsetninger for å lykkes:

- **Vilje og tro på at det blir bedre og morsommere om man er flere i enheten.**
- **Positiv og oppmuntrende holdning hos lederne. «Er det noen som har en kamerat eller venninne som vil begynne hos oss? Det er plass til flere!»**
- **Rette argumenter! Du som er leder kan resonnerer med dine speidere om hva vennene deres vil høre. Man kan ikke lokke ungdommer til speiding med livlinekasting og knuter. Dere finner mange gode argumenter om fellesskap, opplevelser, ansvar m.m. i forbundets verve- og infomateriell på speiding.no.**
- **Gi alle speidere som vil ha, noen eksemplarer av rekrutteringsbrosjyrer som de kan dele ut til de av sine venner som kan være interesserte.**
- **Vær stolt av å være speider! Våg å vise det! Bruk profilklær eller andre typer speiderklær.**

Tips!

En god del av våre speidere tror at folk i alminnelighet ser på speiding som «nerdete», særlig venner på deres egen alder. Denne forestillingen dyrkes mest av oss selv, og spres også ofte av oss selv. Siden vi tror vi vet hva alle synes, begynner vi å snakke om at vi ikke er nerder. Ikke gjør det! Hvorfor skal vi fortelle om hva vi ikke er? Sørg heller for å sette ord på hva vi ER!

Rekrutteringsbrosjyrer får du ved å kontakte forbundskontoret. Profilklær kan kjøpes på www.speider-sport.no.

LA FLERE FÅ OPPLEVE SPEIDING!

Husk: Kvalitet i aktivitetene ene og alene er ikke alltid nok for å få flere speidere. I vår tid blir det stadig vanskeligere å treffe noen som ha vært speider eller vet noe særlig om speideren. Derfor må vi la flere få vite at speideren finnes og at det er gøy.

La barn, ungdommer og voksne få se hva speiding er! Én måte å reklamere for speidergruppa og invitere til prøvemøte på, er å besøke skoler i nærområdet.

Husk at dere skal gi et godt inntrykk av speiding. Vær derfor godt forberedt.

Forberedelser for den store rekrutteringsdagen:

- **Kontakt skolene i deres nærområde. Be om å få besøke klassene for å informere om speidergruppa og dele ut informasjon.**
- **Detaljplanlegg et prøvemøte – om dere skal bruke den metoden.**
- **Informér lokalpressen. Det går også an å skrive en artikkel selv og sende den til avisen!**
- **Lag oppslag. Heng opp tilsendte plakater på skolen, biblioteket, oppslagstavlene til ungdomsklubber og kjøpesentre. Be om lov først, og husk å ta ned plakaten etterpå. Vervemateriell kan bestilles fra forbundskontoret. Se utvalget på www.speiding.no/ verving**
- **Lag en utstilling på kjøpesenteret. La taleføre ungdommer og ledere fra gruppa stå på stand.**

Tenk på

Søk om fri fra jobb og skoler for de ledere og rovere som skal delta på skolebesøkene. (Forslag til brev til læreren/arbeidsgiveren finner du i slutten av boka.) Det pleier å gå greit og betraktes av en del lærere som en øvelse i muntlig framstilling. En del skoler har også egne søknadsskjemaer for fritak fra undervisning. Sjekk skolens nettside eller ta kontakt med skolen direkte.

I læreplanen (Kunnskapsløftet 07) står det om det samarbeidende, det allmenndannede og det miljøbevisste menneske. Dette taler for at skolene bør være positivt innstilt til speideren. Les mer om dette her: <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>

SKOLEBESØK

Det å besøke skoleklassene personlig, dele ut rekrutteringsbrosjyrer og fortelle om speiding pleier å gi gode resultater. Det beste er om man er to, der minst én er rover.

Varier innholdet etter hvilket klassetrinn dere besøker:

1.-4. klasse - Vektlegg kunnskaper og spenning!

5.-10. klasse - Action, fellesskap og eventyr.

Konkrete forslag til hva man kan gjøre på skolebesøk finner du under Praktiske tips.

PRØVEMØTE

Et prøvemøte gir interesserte barn, ungdommer og voksne muligheten til å oppleve hva speiding er. Skal dere starte en ny enhet og/eller rekruttere nye ledere, har prøvemøtet vist seg å være en god metode. Prøvemøtet består av to deler:

- **Én for foreldre og andre interesserte voksne, helst innendørs. De skal få informasjon om speiding, hva vi har å tilby deres barn og dem selv.**
- **Én for barn og ungdommer som vil prøve speiding, helst utendørs.**

Det er en fordel om dere har et sted å gjennomføre både utendørs- og innendørsaktiviteter samtidig. Et speiderlokale med uteareal er naturligvis best. Men det går like bra med et klasserom med utsikt over skolegården der utendørsaktiviteten foregår.

Ikke skrem bort foreldrene ved første møte. Ikke la dem føle seg presset til å enten ta på seg oppgaver eller la barna være hjemme. La dem ta tiden til hjelp og tenke seg om.

Konkrete forslag til hva man kan gjøre på prøvemøte finner du under Praktiske tips.

Tips!

La gjerne en rover eller ung leder få snakke.

Tips!

Regn med at dere ikke vet hvor mange som kommer. Har dere besøkt 4-5 klasser kan det komme mellom 20 og 120 barn og foreldre. Sørg for at dere heller har for mye mat og drikke enn at det ikke blir nok!

ER SPEIDING FOR ALLE?

Barn og ungdommer med annen kulturell eller etnisk bakgrunn

I innledningen av denne håndboka konstaterte vi at speiding er så bra at flere burde få sjansen til å være med. Men får alle den muligheten? Erfaringsmessig er vi dårligere på å rekruttere fra kulturelle og etniske minoritetsgrupper. Tilrettelegger vi godt nok? Hva gjør vi, vil vi gjøre noe, og hva kan vi gjøre i vår speidergruppe? At vi ikke har gjort nok kan vi sikkert være enige om, men hvorfor det ikke er blitt gjort mer, finnes det nok flere forklaringer på.

Barn og ungdommer med annen kulturell og etnisk bakgrunn er like lette å nå som andre barn og unge – de går på skolen som alle andre. Disse barna og ungdommene verver vi naturligvis akkurat på samme måte som andre barn, men mamma og pappa skal, om de har behov for det, ha mulighet til å få informasjon på sitt eget språk.

Det at vi ser at vi kan bli bedre på å integrere nye grupper, viser at vi til nå ikke har skaffet oss nok erfaring. Det skal ikke hindre oss i å prøve. Kanskje gjør vi problemene større enn de er, og blir for forsiktige og ikke våger. Det finnes selvfølgelig noen utfordringer. Det er derfor viktig å kommunisere med foreldrene slik at man kan finne løsninger.

Noen ting å tenke på:

Tips!

Vi har beskrivelse av hva speiding er på mange språk. Bestill fra forbundskontoret

- **Barn, ungdommer og foreldre med annen kulturell bakgrunn har ofte mindre forhåndskunnskap om norsk foreningsliv.**
- **Mange ganger er foreldrene mer usikre på språket enn barna deres.**
- **Det råder iblant en gjensidig usikkerhet omkring spørsmål om religion, kjønnsrollemønster, matkultur m.m.**

Slik kan du gå frem:

- **Oppsøk de innvandrereforeningene som holder til i nærheten. Be om å få informere de voksne om muligheten for at deres barn kan bli speidere; og hva speiding i Norge er og kan innebære for deres barn.**
- **Finn ut hva man eventuelt oppfatter som problemer med religion, matkultur osv., og diskuter løsninger.**
- **Ta kontakt med kretsen og forbundskontoret for råd og erfaringer.**

Eksempel på konkrete utfordringer som kan oppstå når man jobber med barn og ungdommer med annen kulturell bakgrunn:

- noen kan ha behov for en spesielt tilrettelagt meny
- gutter og jenter kan kanskje ikke delta på aktivitetene sammen
- skifting o.l i forbindelse med bading og turaktiviteter kan kreve egen tilrettelegging

Tilrettelegging for funksjonshemmede

På dette området har forbundet enda mindre erfaring enn når det gjelder etniske og kulturelle minoriteter. Men her kan man benytte seg av erfaringene og eksemplene som vi finner i det øvrige samfunnet, for eksempel i skolen.

Det første og viktigste gruppene kan gjøre for å tiltrekke flere funksjonshemmede, er å gjøre speiderlokaler tilgjengelig for deres bruk. Det kan ofte være det største hinderet. Mange av de vanlige speideraktivitetene vi driver med på møter, trenger kun et minimum av tilrettelegging for at f.eks. en rullestolbruker kan delta i dem. På samme måte som med all annen rekruttering, her er det også vår egen uvilje til å tenke nytt som oftest hindrer oss i se løsninger istedenfor problemer.

Tips!

For å få med funksjonshemmede speidere på tur: Legg enkelte turer til steder det er lett å komme seg til med bil. La speideren få være med i fortroppen og hjelpe til med forberedelser, matlaging osv.

VOKSEN- REKRUTTERING

I de aller fleste speidergrupper opplever man at det er tilgangen på ledere som er flaskehalsen for videre utvikling i gruppa. – «Siden vi ikke får noen ledere, kan vi ikke rekruttere nye speidere». Det resonnementet fører alltid til en negativ utvikling. Nye ledere får man ikke! Dem må man selvfølgelig også rekruttere, men ikke på samme måte som barn og ungdom. En vanlig målgruppe for voksenrekruttering i speideren er foreldre. I mange grupper foregår det en diskusjon om hvorvidt foreldre skal være vår primære kilde til nye ledere, eller om fokuset bør ligge på å utvikle og trene opp speidere til å bli ledere. Selv om meningene er delte, er det ingen tvil om at en gruppe ikke vil klare seg over lang tid uten å rekruttere voksne.

FØRSTE FORELDREMØTE

Når man vil rekruttere foreldre, må man gå forsiktig fram. Begynn med et foreldremøte med den hensikt å informere om speiding og speidergruppa, og følg opp med introduksjonstreff for dem som vurderer å engasjere seg i gruppas virksomhet. Dette foreldremøtet kan kombineres med uteaktiviteter for barna, da vil foreldre slippe å skaffe barnevakt for å komme på møtet.

Det er lurt å forberede seg godt uansett om dere bruker en egen metode eller forslagene i denne boka. De 90 minuttene dere bruker på dette møtet, er antakelig deres beste mulighet til å få disse foreldrene til å bli speiderledere. Ikke ødelegg den sjansen på grunn av dårlig forberedelse!

Tips!

La gjerne flere prate.

Vi foreslår at til dette møtet velger dere en erfaren leder med evne til å lytte og uttrykke seg tydelig, gjerne én som selv har barn i speideralder, slik at han/hun kan prate som forelder til forelder. En annen viktig person kan være den sist rekrutterte lederen i gruppa. Denne er jo det mest troverdige vitnet på at man kan bli speiderleder. Ha også med en representant fra foreldreforeningen.

En viktig del av møtet er kaffepausen - den virkelige rekrutteringen skjer rundt kaffebordene. Dere bør derfor være minst én speiderleder per 8-10 foreldre.

Diskusjon med foreldre kan ta lengre tid enn dere tror. Sørg for å ha en god og velforberedt innledning så dere fanger interessen fra starten. Med en god innledning kommer dere også til å føle dere mer komfortable med den rekrutteringsoppgaven dere har foran dere.

Hensikten

På dette første foreldremøtet bør dere ikke kreve noen løfter om å stille opp som speiderledere.

Hensikten med møtet er:

- **å vekke en interesse hos foreldrene for at speiding er noe morsomt og attraktivt for deres barn og en mulighet for de voksne til å gjøre noe gøy, berikende og utviklende sammen med barn og unge.**
- **å få navn og telefonnummer på samtlige som er til stede.**

Det eneste dere nå og resten av møtet skal spørre foreldrene om, er om de har lyst til å ta en nærmere titt på hva det innebærer å være speiderleder. Den som ikke vet det, har selvfølgelig vanskelig for å si «Ja, jeg stiller opp!» Etter noen uker vil noen av foreldrene oppdage at «Dette var jo ikke vanskelig» eller «Dette var riktig så morsomt!» Det er der dere har deres nye speiderledere!

Å tenke på

Dere som er ledere på møtet gir her et veldig viktig og avgjørende førsteinntrykk av speidergruppas ledere og ledermiljø. Hvilket signal vil dere gi?

Speiderdrakta. Hvis de første som ankommer havner i et hav av grå skjorter, med masse merker og symboler, skapes det fort en avstand. Selvsagt bør noen av lederne ha speiderskjortene på, men kanskje ikke alle. En løsning kan være

at den som leder møtet, har på seg speiderdrakten, mens ledere som hjelper til kan ha på seg en gruppe- eller leir-t-skjorte, eller andre profilklær. Husk at «BLÅ» hos Speider-sport er et godt alternativ til speiderskjorta. Alle ledere bør ha på seg speiderskjert. Det skal være tydelig hvem som er i speidergruppa, slik at de som ønsker det kan ta kontakt.

Lokalet. Sørg også for at lokalet er forberedt. Speiderlokaler er jo ikke alltid veldig ryddige og rene. Se til at de er det når foreldrene skal møtes. Plassér bord og stoler slik at alle kan se og høre. Gjør klart og test utstyret på forhånd, og sørg for at det er nok kaffe, te og boller til alle. Det er umulig å vite hvor mange som kommer.

Ledermiljø. Sørg for å gi et sammensatt bilde av gruppas ledere (forutsatt at det stemmer!) på foreldremøtet. Vis at lederne er både kvinner og menn, unge og gamle, nye og erfarne.

Lag en plan

I delen av boka som omhandler praktiske tips finner dere et detaljert forslag til hvordan det første foreldremøtet kan gjennomføres. Når dere har lest igjennom forslaget eller kommet opp med deres eget, kan dere lage en tydelig plan for møtet. Bruk disse punktene:

Husk:

Forbered dere godt.
Vit hvilke oppgaver dere trenger hjelp til og vær tydelige.
Men ikke skrem bort foreldre ved å stille krav allerede på første møte.

- **Hvem sier hva?**
- **Utstyr, brosjyrer, presentasjonsteknikken fungerer, deltakerlister, kaffe m.m.**
- **En tidsplan og tidsramme.**

Etter møtet

Det er viktig å følge opp dette første møtet med en introduksjonskveld hvor man inviterer de som er interessert i å vite mer om speiding og speiderledelse. Her er deltakerlistene fra første møte viktige.

De som skal lede introduksjonskvelden må:

- **Fordele navnene mellom seg.**
- **Ringe hver enkelt og presentere seg selv.**
- **Spørre: «Hvor mange kommer fra deres familie?» Om ingen kan, si at det går an å komme på introduksjonskveld 2, om det passer bedre. Spør om de finner fram, eller om noen skal kjøre innom dem.**

INTRODUKSJONSKVELD

Å tenke på før introduksjonskveldene

Introduksjonskveldene er for foreldre og andre voksne som kan tenke seg å være speiderledere eller hjelpe til i gruppa. Ikke be om bindende løfter fra noen før de har fått deltatt på disse møtene.

Denne gangen er det en god idé å ha med noen relativt nye ledere. De kan fortelle ut fra egen erfaring at det ikke er så veldig vanskelig å være speiderledere uten å ha vokst opp med speideren.

På den første introduksjonskvelden forteller dere mer om deres speidergruppe og om programmet vi bruker i speideren. Vis frem programmaterieell, bilder og andre ting som kan illustrere poeng og vekke nysgjerrigheten.

Av og til vil dere finne ut at det er ønskelig med et introduksjonskveld til. Innholdet på dette møtet er det deltakerne som bestemmer, men det skal være knyttet til konkret enhetsarbeid. Det kan være studiebesøk til en av enhetene eller en samtale rundt hvordan enhetene fungerer og drives.

Se forslag til introduksjonskvelder under Praktiske tips.

REKRUTTERINGSMØTE FOR FORELDRE TIL BARN PÅ VENTELISTE

Et slikt møte passer bra for speidergrupper som har en venteliste med barn som vil begynne. Kombiner gjerne verveplakater eller flyere og et personlig brev til foreldre som har barn på ventelisten. Del også ut brev til foreldre som har barn i speidergruppa, og som kanskje kan være interesserte – de dere prater litt med når de henter barna sine.

Alle disse inviteres til en «Informasjonskveld om engasjement i vår speidergruppe».

Møtet skal ha to tydelige budskap:

- **Disse mulighetene finnes for deg som ønsker å engasjere deg i speidergruppa vår.**
- **Ditt barn går foran andre på ventelisten dersom du engasjerer deg.**

Vi går altså allerede i begynnelsen ut fra at de er interesserte, og viser dem i stedet alle mulighetene til å engasjere seg i speidergruppa.

Dere kommer til å oppdage at det er viktig for dem som er til stede å føle seg fram litt og finne ut hva de andre rundt bordet vil svare, slik at de ikke er alene om å svare ja. La dem få den muligheten. Gå ut og sett på mer kaffe, og si at de kan prate sammen. Hvem vil jobbe sammen og hva er hver enkelt persons begrensninger i tid og erfaringer?

Det som er viktig å få sagt er at alene har man ikke tid! Er det morsomt og givende tar man seg faktisk tid. Det må selvfølgelig være tillatt å ha en jobb med overtid av og til, familie, flere småbarn og annet engasjement, men om man blir en fire-fem personer som tar like mye ansvar så går det fint.

Det er sikkert noen som vil si at de kan hjelpe til en gang iblant. Takk ja til tilbudet, men vær også tydelig på at det ikke går an å bygge et lederteam bare med noen som kan hjelpe til av og til. Det er derimot mange oppgaver i en gruppe som kan fange opp alle som vil hjelpe til.

Gi tydelig beskjed om hvem man kan henvende seg til, eller be dem som kan trenge hjelp; hyttefut, materialforvalter o.a. om å ta kontakt med vedkommende så fort som mulig.

Det er viktig å ha en god plan for hva slags hjelp dere har behov for i gruppa, slik at de som melder sin interesse ikke blir gående arbeidsløse. Da forsvinner fort motivasjonen.

TA VARE PÅ DE NYE LEDERNE

Ha alltid en introduserende samtale med hver enkelt av de nye lederne om hva det innebærer å være speiderleder (denne samtalen heter ledersamtalen og gjennomføres enten av gruppelederen eller noen fra kretsen). Det er viktig å være ærlig med de nye lederne når man forteller hvor mye tid de kommer til å bruke. Fortell at i tillegg til ukentlige møter og planlagte turer vil det være behov for å ha planleggingsmøter, forberedelser, samt at noen fra enheten alltid må delta på ledermøter og gruppearrangementer. Hvis lederen ikke kan bruke så mye tid på speiderarbeid, avtal konkret hva denne lederen lover å være med på - for eksempel to møter i måneden samt ett planleggingsmøte per speiderhalvår. Sørg for at de andre lederne i enheten er innforstått med denne ordningen.

Det er nyttig å ha ledersamtale både med ledere som er nye i speiderbevegelsen, ledere som har vært speidere selv og ledere fra andre speidergrupper. Ha videre utviklingssamtaler med lederne, helst hvert år, og bli enige om en eventuell fortsettelse. Ikke forutsett at engasjementet kun er på lederens vilkår.

Etter den første ledersamtalen skriver lederen under på en lederavtale. Forpliktelsen er gjensidig. Lederen lover å gjøre en jobb i gruppa, og gruppa

Tips!

Finn en erfaren leder som kan være «mentor» for de nye lederne.

Tips!

Dere kan også lage en lederavtale for «gamle» ledere. Av og til kan det være nyttig hvis lederen nettopp har avsluttet sitt verv, og dere ønsker å definere hvilken rolle denne lederen kommer til å spille i gruppa framover.

lover å gi lederen nødvendig trening og støtte. Det finnes potensielle ledere som ikke vil forplikte seg til noe som ikke har faste rammer. For å gjøre det mindre skremmende å si ja til å være leder, anbefaler vi at man i avtalen definerer også i hvilket verv og hvor lenge den nye lederen lover å engasjere seg i gruppa. Når avtaleperioden utløper kan man diskutere forlengelsen.

Nye ledere trenger selvfølgelig støtte og veiledning i starten. Det tar gjerne 3-4 møter, og så oppdager de at dette ikke er så vanskelig. Det er lurt å ha en «mentor» eller veileder som de kan henvende seg til, som kan svare på alle små spørsmål som alltid dukker opp, som har nøkler til lokaler og lager og kan komme med planleggingstips, forklare gruppas tradisjoner og hvordan ting fungerer.

Gruppelederen skal naturligvis komme på besøk i løpet av de første månedene og fortelle om ledertrening. Nye ledere er ikke som gamle ledere, som man må sende på kurs. Nye ledere pleier å spørre etter ledertrening og blir dessuten overrasket når de får vite at det ikke er så dyrt.

Mange speidergruppers måte å la nye ledere (foreldre) komme inn i virksomheten på, er å fordele dem utover de ulike enhetene. Man setter ofte noen erfarne ledere sammen med noen av de nye lederne, slik at de nye kan lære av de erfarne.

Det finnes også en annen fremgangsmåte som har vist seg å fungere minst like bra. Tenk dere at gruppa nettopp har fått 4-5 voksne som vil bli ledere, og at dere samtidig vil starte en ny småspeiderflokk. La de nye speiderlederne ta hånd om flokken. Det har vist seg å fungere utmerket i de fleste tilfeller og i det lange løp (under forutsetning om at lederne får nødvendig oppfølging og opplæring). Årsakene til at dette fungerer er flere:

- De nye lederne er ofte på omtrent samme nivå og har samme drivkraft -interessen for barn og ungdoms utvikling.
- Det er ofte morsommere både for nye og gamle ledere å jobbe sammen i sine vanlige team.
- Det de nye lederne mangler på rutine kompenseres ofte av deres entusiasme og sunne fornuft.

- Hvis de erfarne lederne er tidlig i 20-årene, er det ikke alltid så enkelt å komme inn i gjengen om man er en mamma eller pappa på 30 eller 40.

Og så noen advarsler:

- **Ikke kall de nye medarbeiderne deres «de nye». Pass på at ikke de nye presenterer seg som nye. «Ny? Du har jo vært med i 10 måneder! Du er like mye leder som meg!»**
- **Bli enige om å ikke bruke begreper som «ny forelder», «foreldreleder», «voksenassistent», «hjelpelider» og lignende som egentlig bare betyr «Du skal ikke tro at du er like mye leder som jeg er». Alle voksne som er medlemmer av Norges speiderforbund og som har gjennomført Lederstart er ledere på lik linje med de «gamle» lederne i gruppa.**

I beverkolonien og flokken hender det ofte at man inviterer enkelte foreldre til å hjelpe til på møter. Da er det viktig å avklare hvilken rolle disse har og hva de kan eller ikke kan gjøre. Disse foreldre vil ikke være dekket av speiderforsikringen og kan for eksempel ikke ha ansvar for speidere på tur. I slike tilfeller bør man ta en prat med disse foreldre og forklare for dem fordeler ved det å være en speiderleder. Spør om de har lyst til å bli ledere. Les mer om hvordan man kan gjøre det i neste kapittel.

ANDRE MÅTER Å VERVE LEDERE PÅ

ROVERE

I de fleste speidergrupper tar man naturligvis hånd om gruppas egen voksende generasjon. Dessverre sliter mange grupper med problemet at tilgangen ikke dekker behovet. Løsningen er ofte mer langsiktig enn å ha nok ledere til semesterstart.

Husk:

Det er viktig å huske at rovere er en viktig ressurs i en speidergruppe, samtidig som man gir roverne den friheten som kjennetegner roving. Ikke prøv å presse alle rovere inn i en enhet. De kan gjerne få andre oppgaver i gruppa - for eksempel ha ansvaret for utstyret, være teknisk stab på leire eller en ressursgruppe for førstehjelpsopplæring. Dette er en like bra måte å engasjere og beholde rovere på i påvente av at de blir modne til å ta på seg lederansvar i gruppa.

La roverne få prøve seg! De skal få prøve seg på ledelse sammen med voksne ledere, gjerne med en erfaren leder som mentor. Rovere er ofte flinke på en mengde tradisjonelle speiderferdigheter. Men speidermetoden, pedagogikken og foreldrekontakten trenger de iblant å bevisstgjøres på.

En dyktig roverleder lager i samarbeid med de andre enhetslederne en personlig lederutviklingsplan for hver enkelt rover. Roveraspiranter kan for eksempel ha som sin aspirantoppgave å være assistent i en enhet.

GOD KONTAKT MED SPEIDERNES FORELDRE

- **Arranger godt forberedte og informative foreldremøter i hver enhet minst en gang i året. Informer om terminlista, aktivitetene, sommerens leir. Be foreldrene notere seg når det er turer, og oppfordre dem til å være drahjelp for å få speiderne ut på tur.**
- **Hold foreldre og venner underrettet om hva som skjer på sommerens leir, om mulig gjennom gruppas hjemmesider.**
- **Skap trygghet for at foreldrene vet hvor deres avkom befinner seg på**

turer. Hemmelig tur kan nok være spennende for speiderne, men mamma og pappa vil nok vite hvor de er og med hvem og hvordan de kan nå ansvarlig leder.

- **Inviter foreldrene til å være med eller besøke noen av gruppas arrangementer i løpet av året. La dem få ta del i speideropplevelsene og se barna sine i aktivitet.**
- **Sørg for at alle foreldre vet at de kan finne terminlister og annen nyttig informasjon på speidergruppas hjemmeside.**

Alt dette og det dere selv finner på, skaper et positivt og aktivt bilde av gruppa. I en virksomhet der det skjer mye gøy og interessant, der vil folk være med! Det finnes faktisk noen som spør om de kan være med. Reager raskt, og la dem bli med.

Ta med foreldre på turer, møter og leirer

Også her handler det om å våge å ta kontakt. Vær ute i god tid! Send med speiderne lapp hjem. «Hele troppen skal på tur den og den helgen. Vi vet at alle speiderne vil være med, men vi trenger lederforsterkning/hjelp med maten/ noen som er flinke til ..., sammen med oss ledere.» Be speiderne selv oppfordre foreldre til å bli med, så det ikke bare blir en anonym lapp blant alle andre. Gå selv ut og snakk med alle foreldrene som kommer og henter barna sine etter møtet – i hvert fall hvis du er leder for yngre speidere, de hentes jo nesten alltid. Hev stemmen litt og si: I dag har alle barna med en liten «appell-lapp» med seg hjem. Det hadde vært gøy om vi fikk napp på den, vi trenger dere! Det hender man får flere positive svar enn det man hadde håpet på.

Sitter det noen foreldre og venter utenfor under møtet? Gå ut og spør: «Vil du/dere være med inne i stedet? Det er gøy, men vi kunne gjerne trengt en voksen til nå.» Det er flere eksempler på at folk har blitt speiderledere på den enkle måten!

Neste steg er viktig. Gjør det klart hva dere vil ha hjelp med. «Vi er ganske få ledere på mange speidere, og vil gjerne ha deg med på lik linje som oss!»

Husk!

Det går an å spørre om hjelp selv om man kan klare å gjøre det selv. På denne måten kan man avlaste en liten eller sliten ledergjeng.

De fleste voksne klarer det hvis du forteller litt mer om programmet. Eller si at dere trenger hjelp med å lage maten. Skal man ut med 30 yngre speidere kan det jo være behov for slik hjelp iblant.

Vær tydelige på hva dere forventer dere, og la dem som kommer for å hjelpe til virkelig få gjøre det! Ikke bland deg for mye inn, men si at de selvfølgelig kan spørre deg hvis det er noe de trenger hjelp til. Ha det gøy og ta med medhjelperne på en del programaktiviteter. La dem få lede så mye de rekker, orker og vil.

Når kvelden kommer – og det blir gjerne sent – og speiderne er i soveposen, setter man seg ned og puster ut og setter fram noe kaffe, snacks e.l. og prater sammen. Da kan man komme med små replikker som

- «Har du vært speiderleder før?»
- «Så bra at du kunne være med! Har du lyst til å være med neste gang også?»
- «Du/dere har ikke lyst til å være med som leder(e) på lik linje med oss?»
- «Det tar litt tid, men det er jo så gøy!»

Denne modellen går det selvfølgelig an å variere i det uendelige.

SIKKER SPEIDING

Alle speidere og deres foreldre må kunne stole på at det er trygt å delta i vår virksomhet. Barn og ungdom i gruppa må kunne føle at det finnes kunnskapsrike og modige voksne som tør å være der for speiderne våre. For at lederne skal kunne være disse trygge voksne, trengs det kunnskap.

Norges speiderforbund tilbyr alle sine ledere et sett med kurs som tar for seg viktige emner for en speiderleder - sikkerhet på tur, førstehjelp, program, prinsipper og metoder i speideren samt ledelse og veiledning. For å sikre kvalitet og trygghet i speiderarbeidet, er det ønskelig at alle nye ledere går gjennom grunntreningen i løpet av sine to første år som speiderleder. Derfor er det viktig at gruppene jobber med å få alle sine nye ledere på kurs med en gang de kommer inn i gruppen.

Det vil også være nyttig for erfarne ledere å gjennomføre grunntreningen, spesielt med tanke på at Norges speiderforbund i løpet av de siste årene har fått et nytt treningsprogram og revidert sin ledertrening. La både gamle og nye ledere i enheten dra på kurs sammen. Dette hjelper på samholdet lederne imellom og gir dem et felles utgangspunkt for framtidige arbeidet sammen.

PRAKTISKE TIPS

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING AV SKOLEBESØK

Tips! Skolebesøk variant 1

Klassebesøket bør ikke ta mer enn 15 minutter.

Passer best til 2. - 4. skoletrinn (evt. SFO)

- Presenter dere. Fortell kort hvorfor dere er der.
- Ut av ryggsekken tar dere 4-5 ting som dere kan prate rundt:
 - » Liggeunderlaget – det er min seng når jeg er på eventyr i skogen
 - » Stormkjøkkenet – sett det sammen og fortell hva slags mat man kan lage
 - » Bestikkpose, tallerkener og kopp
 - » Hodelykt – en kjekk ting! Begge hendene frie!
 - » Tannbørste og håndkle – viktig også i skogen
- Fortell kort om hva speiding er og hvor gøy dere har det i deres speidergruppe.
- Del ut rekrutteringsbrosjyren og informasjon om tid og sted for prøvemøtet (se eksempel på invitasjon til prøvemøte under Maler).
- Si takk for dere. «Håpes vi sees igjen!»

Skolebesøk variant 2

Passer best til 5. - 10. skoletrinn

- Presenter dere. Fortell kort hvorfor dere er der.
- Vis reklamefilmen «Eventyrene er der ute» (lastes ned fra speiding.no).
- Fortell kort om egne opplevelser med forbindelse til innholdet i filmen.
- Ha gjerne en morsom konkurranse eller lek (premie?).
- Vektlegg at alle er med og bestemmer hva som skal gjøres, og at speiding kan være mye mer enn hva dere så på filmen. Gi egne eksempler.
- Del ut rekrutteringsbrosjyren og informasjon om tid og sted for prøvemøtet (se eksempel på invitasjon til prøvemøte under Maler).
- Svar på eventuelle spørsmål og si takk for dere!

Utfordre gjerne med et spørsmål om noen tør å være med og oppleve eventyrene.

Skolebesøk variant 3 - Foreldremøte

(kan også brukes ved bedriftsbesøk)

- Presenter dere. Fortell kort hvorfor dere er der.
- Vis reklamefilmen «Eventyrene er der ute» (lastes ned fra speiding.no).
- Fortell kort om egne opplevelser og om hva speideren kan tilby
Vektlegg ting som vil være viktige for foreldre: utvikling, ansvar, ledelse, samarbeid, respekt, selvstendighet, friluftlivsferdigheter osv.
- Vektlegg at speiderne er med og bestemmer hva som skal gjøres, og at speiding kan være mye mer enn hva dere så på filmen.
Gi egne eksempler.
- Del ut rekrutteringsbrøsjyren og informasjon om tid og sted for prøvemøtet.
- Svar på eventuelle spørsmål og si takk for dere!

Skolebesøk variant 4 - Aktivitetsdag/uteskole

Passer både for skolen og SFO

- Presenter dere og fortell kort hvorfor dere er der
- Fortell hva som skal skje
- Arranger ulike aktiviteter. Sørg for at alle barna blir aktivisert.
Se tips til aktiviteter under «Forslag til gjennomføring av prøvemøte» og på speiderbasen.no.
- Del ut rekrutteringsbrøsjyren.
- Fortell når dere har møter, og at de er velkommen til å bli med på speideren.
- Svar på eventuelle spørsmål og si takk for dere!

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING AV PRØVEMØTE

Utedelen: For barn og ungdommer

Denne delen av møtet er for dem som vil bli speidere. Hensikten med møtet er å få prøve speiding og deretter få muligheten til å melde sin interesse for å bli med. Her er det viktig å være tydelige i hva dere sier. Er det allerede plass til alle, si det fra starten. Er forutsetningen at det startes en ny enhet og samtidig rekrutteres nye ledere, først og fremst blant barnas foreldre, vær tydelig her også. Det kan i så fall ta noen uker før dere kan starte opp.

La alle som vil være med fylle ut et interresseskjema med navn, adresse, e-postadresse, telefonnummer og fødselsdato.

Til utedelen er flere av gruppas ledere, rovere og patruljeførere engasjert. Det trengs minst én person til hver aktivitetsstasjon, samt noen som har den fulle oversikten.

Aktivitetene kan være en blanding av action, spenning, kunnskap, fellesskap og samarbeidsøvelser. Skap stemning med bål og by på f.eks. saft og grillpølser. Sett opp en gapahuk og/eller en lavo og en trefot. Sjøspeidergrupper kan selvfølgelig, om det er praktisk mulig, legge møtet til havna, der alle kan få ta en titt på gruppas båt.

Alle som er med og gjennomfører aktivitetene må være godt forberedt, forstå sin del i sammenhengen og ha alt det materialet de trenger på plass og klart til bruk.

Hele møtet bør ta høyst halvannen time og skal helst være slutt 5-10 minutter etter foreldremøtet som går parallelt, slik at de voksne får se at barna har det gøy!

- **Start med raskt å presentere alle og ønske velkommen til speidergruppa.**
- **Fortell kort hva som skal skje og at dere til slutt ønsker navn og opplysninger fra alle dem som vil være med videre.**

- **Fordel barna/ungdommene i passe store grupper avhengig av hva slags aktiviteter dere har tenkt å gjennomføre.**
- **Gjennomfør prøveaktivitetene som en rundløype. Undersøk på forhånd hvor lang tid dere trenger til aktivitetene og at hver aktivitet tar omtrent like lang tid.**

Tilpass aktivitetene etter aldersgruppen. Noe er for vanskelig for en 8-åring og noe annet for barnslig for en 13-åring.

Velg blant tipsene nedenfor eller finn på nye selv. Det viktige er at alle som kommer får prøve på noe de synes virker spennende.

- **Gjøre opp ild med primitive midler (never, flintstål osv)**
- **Sette opp en gapahuk**
- **Slå en båtmannsknop med hendene fast på hver ende av tauet**
- **Enkelt lærhåndverk**
- **Surre en trefot**
- **Hva kan man se på et kart eller sjøkart?**
- **Sette sammen et stormkjøkken og lage te**
- **Hele gruppen på en stokk – omplassere seg etter høyde**
- **Sammenligne kompass, polarstjerne og tegn på himmelretningene i naturen**
- **Kaste livline – redde noen ut fra «hull i isen»**
- **Løse koder**
- **Prøve brusasseklatring**
- **Lage popkorn på bål**
- **Utstilling over personlig utstyr. Turklær, flytevest, regntøy, liggeunderlag, sovepose, kniv m.m.**

Tips!

Se www.speiderbasen.no for flere ideer!

Ha med en liten ting som alle kan få med seg hjem. Bare fantasien setter grenser! En del ting kan dere ha på utstilling slik at barna har noe å se på hvis de må vente mellom aktivitetene. Her kan dere for eksempel bruke noe barna lager selv på prøvemøtet.

Avslutt (ca 10 min.) med å fortelle hva enheten skal gjøre det neste året. Glem ikke turer og sommerens leir. Fortell også kort om livet i patruljen.

Ha en enkel, men tydelig avslutning. Takk for at alle kom, og fortell hva som skjer videre.

Hvis alle kan begynne med en gang, gi beskjed om tidspunkt og sted.
Hvis dere har venteliste eller avventer for å se om dere får flere ledere for å kunne starte en ny enhet, la speiderne/foreldrene få vite når dere tar kontakt.

Samle inn navn (jente/gutt - det er ikke alle navn som er selvsagte), adresse, e-postadresse, telefonnummer og fødselsdato på alle som vil være med.

Innedelen: For foreldre og andre interesserte voksne

Potensielle speiderforeldre og ledere inviteres til et eget møte inne mens barna deres holder på med sine aktiviteter. Hensikten med innemøtet er å vise interesserte voksne at speiding er en god aktivitet både for barna deres og for dem selv, og informere om speiding, speidergruppa og foreldreforeningen.

Eksempel på hvordan et slikt møte kan gjennomføres finner du på neste side.

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING AV FORELDREMØTE

1. Bryt isen

Når foreldrene kommer kan det hende at det blir en litt trykkende stillhet. Ikke la noen stå alene og vente. De som kommer tidlig kan gjerne få en liten omvisning i lokalet. Fortell hva som kan foregå i de ulike rommene, vis lageret (hvis det kan vises fram!), patruljerom osv. Slå dere ned rundt bordene og spør om de har egne speidererfaringer og om deres bilde av speiding. Lytt, ikke gå inn på egne forklaringer.

2. Presenter deg selv, dine medarbeidere og møtets program

Begynn med å hilse alle velkommen og presenter deg selv og hva slags funksjon du har i speidergruppa. Presenter dine medarbeidere på møtet. La deltakerne selv presentere seg. Er det flere enn 10-15 personer, la dem presentere seg for hverandre ved bordene. Redegjør deretter kort for hvordan programmet den neste timen ser ut.

3. Speidingsens verdigrunnlag

Fortell 5-10 minutter om speidingsens sentrale punkter. Ta utgangspunkt i informasjonen om speiding du finner på www.speiding.no. Skriv gjerne om og lag din egen versjon av presentasjonen. Ikke les rett av et manus hvis ikke du trenger et kort sitat.

4. Hva er speiding?

Fortell først om hva speidere gjør. Bruk gjerne reklamefilmen «Eventyrene er der ute» og/eller vis bilder fra speidergruppas aktiviteter. Velg bildene med omhu: Hva vil dere vise? Dere bør ikke holde på mer enn 10-12 minutter.

Fortell deretter om speidermetoden. Speidermetoden består av 8 punkter og forteller på en kort måte om hvordan vi driver speiding. Forklar hvert enkelt punkt med praktiske eksempler fra din egen speidertid. (Mer informasjon om speidermetoden finner du i heftet Speidermetoden (kan bestilles fra forbundskontoret) og på www.speiderbasen.no.

Tips!

Øv igjennom innledningen noen ganger på forhånd. Se sikker og glad ut! Smil! Prat passe høyt, så de bak også hører. Be en annen leder stå bak og med noen små gester hjelpe deg med volumet.

Tips!

Se også teksten Dette er speiding i speiderens profilhåndbok som du finner på www.speiding.no.

Tips!

Mer informasjon om
speidermetoden
finner du i
forbundets hefte
Speidermetoden.

Speidermetodens åtte elementer:

- **Forpliktelse gjennom lov og løfte**
- **Learning by doing**
- **Bruk av patruljesystemet**
- **Friluftsliv**
- **Samfunnsengasjement**
- **Symbolikk, rammer og lek**
- **Progresjon i aktiviteter og ferdigheter**
- **Medbestemmelse og ansvar**

Speiding er dessuten en bevegelse der man som ung tas på alvor og lærer seg demokrati og lederskap. Med lederskap mener vi at lederen har tillatelse fra gruppa til å utøve lederskap – i motsetning til en sjef som har makt til å bruke maktmidler.

Med dette målet klart for seg tydeliggjøres at speiding for eksempel:

- **Jobber for fred og internasjonal forståelse.**
- **Gir medlemmene kunnskap om og ansvar for hele vårt miljø.**
- **Vekker følelse for naturen og naturvern.**
- **Øker medlemmenes politiske bevissthet uten å ta partipolitisk stilling.**
- **Hjelper medlemmene å ta ansvar for seg selv og andre.**
- **Jobber for å virkeliggjøre FNs menneskerettsdeklarasjon og FNs barnekonvensjon.**
- **Jobber for likestilling mellom mennesker.**
- **Jobber for å minske bruk og misbruk av rusmidler.**

Mye av dette kan også illustreres gjennom speiderloven.

Kort sagt kan det oppsummeres gjennom forbundets formålsparagraf: Speiderens formål er å utvikle mennesker til selvstendighet og til å ta aktivt ansvar i samfunnet i samsvar med idealene fra speiderløftet og speiderloven. Fortell avslutningsvis om hvordan deres terminliste kan se ut og hva speiderne får lære.

5. Å være leder

Innled for eksempel med følgende ord: «For å drive speiding trengs det ledere. Nesten hvem som helst kan bli speiderledere. Nesten, fordi det naturligvis finnes et fåtall mennesker som av en eller annen grunn ikke passer til oppgaven.» Speiding er mangfoldig, derfor trenger vi også mange ulike ledere med ulike egenskaper, evner, kunnskaper og erfaringer. Det man mangler av spesielle speiderkunnskaper, får man gjennom kurstilbudet til Norges speiderforbund (Se også kapitlet Sikker speiding)

Som voksne er vi forbilder. Speiderlederne er forbilder for mange barn og unge – enten de er klar over det eller ikke. Derfor handler det å være speiderleder også om å formidle holdninger og å være bevisste på den rollen vi har i de unges liv.

Fortell hvorfor dere trives med å være speiderledere. Gjør det for eksempel ved å sammenligne fordeler og ulemper:

Pluss

Morsomt
Stimulerende
Utviklende
Meningsfull fritid
Friluftsliv
Nye venner

...

Poenget er at det eneste minuset er at det tar tid. Men jo flere man er, jo mindre tid tar det. Og den tiden man legger ned, gir mye tilbake.

Minus

Tar tid

Avrund med å fortelle om hensikten med møtet, for eksempel om det skal startes en ny enhet, om det er plass til flere ledere og speidere i speidergruppa eller hva dere har tenkt framover.

6. Kaffe med diskusjon

Nå kommer en viktig del av møtet. Det er under kaffen – som dere ikke tar betalt for – at dere har sjansen til å prate med foreldrene i fred og ro og kan svare på spørsmål osv.

Dere bør ha:

- **Maksimalt 8-10 foreldre per speiderleder, slik at alle får kontakt med en leder.**
- **Tilgang til programbøker, tipshefter og kurskataloger for å vise at man som nye speiderleder ikke står alene i verden når det gjelder å finne på aktiviteter til møtene.**

Du kan få spørsmålet om hva som kreves av en speiderleder. Her er en oversikt over de viktigste poengene man må få frem:

- **Tid: En kveld i uka og et par helger hvert halvår. I tillegg kommer noen planleggingsmøter og felles aktiviteter i speidergruppa. Sommerleir en uke.**
- **Interesse for og erfaring med barn og ungdoms utvikling.**
- **At man kan tilslutte seg speiderens grunnprinsipper.**

Får dere spørsmålet: «Kan dere starte en ny enhet» (hvis det er det dere satser på), SKAL DERE IKKE svare: «Næh, ikke så lenge ikke noen av dere stiller opp som speiderledere.» Svar i stedet i positive ordelag, for eksempel: «Ja, det kan vi gjøre, forutsatt at noen av dere som er her i kveld vil bli med i ledergjengen i gruppa. Det er morsommere å være speiderleder når flere er engasjerte.»

Hvis dere under forberedelsene har bestemt dere for at dere trenger minst 4-6 nye ledere, vil dere oppdage at det er lettere å vise sin interesse når en vet at det er behov for at minst tre andre er interesserte.

Fortell om introduksjonskveldene der interesserte foreldre kan få vite mer om speiding og speiderledelse. Vektlegg at dere ikke forventer at noen skal bestemme seg for å bli speiderledere samme kveld, men at dere har ønsket å fortelle om speideren og deres speidergruppe, og vekke interesse for å ta en

nærmere titt på speideren og speiderledelse. Er det allerede nå noen som sier at de gjerne vil være med, er det bra. Det kan også være litt drahjelp for å få andre til å engasjere seg.

7. Sjekk at alle har fylt ut listene

På kaffebordene har dere lagt ut deltakerlister som foreldrene skal fylle ut. Listene skal inneholde kolonner for barnets navn og alder, og kontaktinformasjonen til foreldre. I skjemaet bør man også spørre om noen kunne tenke seg å hjelpe til i speideren og hvilken oppgave de i så fall har lyst på.

8. Avslutning

Hvis det holdes et utemøte for barn samtidig, undersøk hvor langt de har kommet. Det er naturligvis bra at foreldrene rekker å se litt av de siste minuttene av barnas aktiviteter. Tenk hvilken drahjelp man kan få av at barna roper: «Mamma, mamma, det her er kjempegøy, du må også være med!» Hvis de som leder utemøtet også skal være ledere på prøvemøtet, bør lederne få presentere seg for foreldrene.

Takk for interessen. Håper å se så mange som mulig igjen!

Uventede spørsmål

Hvis dere mot formodning skulle få negative reaksjoner fra foreldre om at dere prøver å lure uskyldige foreldre til å bli speiderledere, ta det rolig. Ikke hiss dere opp eller hev stemmen. Si bare stille at «Vi prøver bare å fortelle om vårt engasjement. Å være speiderleder er morsomt og dessuten utviklende for både oss og ungdommene. Kan vi bli flere voksne i virksomheten, kan vi tilby flere barn og ungdommer speideropplevelser. Kom gjerne og se hva og hvordan vi gjør ting».

Alternativt kan du si: «Nesten all ideell ungdomsvirksomhet bygger på at voksne frivillig engasjerer seg. Vi tilhører dem som synes det er kjempemorsomt. Vi har bedt dere komme hit i kveld for å fortelle om det, i håp om at noen av dere også vil prøve det, og kanskje etter hvert engasjere seg.»

FORSLAG TIL GJENNOMFØRING AV INTRODUKSJONSKVELD

Introduksjonskveld 1

Også denne gangen er lokalet tilrettelagt med bord så alle kan se, og duften fra nytraktet kaffe og boller ønsker velkommen. For antrekket gjelder det samme er beskrevet i forbindelse med første foreldremøtet. Slik kan programmet se ut:

- **Presenter dere selv, alle som er til stede og kveldens program.**
- **Ha gjerne en enkel aktiv lek i begynnelsen så deltakerne slapper av i hverandres selskap, men la det være opp til hver enkelt å delta!**
- **Fortell om deres gruppe i dag: hvordan den ser ut med barn, ungdom, enheter, ledere, hjelpere, prosjektmedarbeidere, økonomi, lokaler, utstyr (f.eks. hytte, båt e.l.), foreldreforening og så videre.**
- **Spørsmål og diskusjon.**
- **Beverting (for eksempel kaffe, te, boller).**
- **Fortell om aktuelt programmateriale, hvordan programmet blir til i samarbeid med speiderne, og at man som ledere ikke alltid vet best. Ha tilstrekkelig med program- og lederhåndbøker tilgjengelig så alle kan få bla litt i dem. La folk få forsyne seg med kaffe og boller underveis.**
- **Vis gjerne noen bilder fra de forskjellige enhetenes aktiviteter.**
- **Avgjør fortsettelsen. Blir det flere møter eller kanskje et studiebesøk i en av enhetene?**
- **Del gjerne ut et nummer av Speideren. Bestill fra forbundskontoret.**

Når diskusjonen rundt kaffebordene kommer inn på ledelse, sender dere

deltakerlisten en runde til. Da oppfordrer dere dem som syns det kan være interessant å være leder, om å skrive i den tomme kolonnen hvilken enhet de kunne tenke seg å være med i, for eksempel S for småspeiderflokk eller T for tropp. Der har dere gruppas framtidige ledere. Muligheten for å skrive P for prosjekt eller strek for ikke interessert, kan dere la deltakerne komme på selv. Det er ikke uvanlig at de fleste av deltakerne blir ledere på dette punktet i prosessen.

Introduksjonskveld 2 (hvis det er behov for det)

Hva denne kvelden skal inneholde finner dere ut i fellesskap med de nye speiderlederne. Ta utgangspunkt i det som deltakerne skrev på lista den første introduksjonskvelden (S/T/P/-).

Denne kvelden bør brukes til konkret enhetsarbeid:

- **Det kan være et studiebesøk i eksisterende enheter der lederne selvfølgelig har fått beskjed på forhånd, og har et opplegg som egner seg til besøk (møte i svømmehallen er altså ikke en god anledning). Enhetens ledere skal også være forberedt på å forklare rytmen i programmet, hvordan patruljene arbeider, hva eventuelle seremonier betyr osv.**
- **Eller dere kan ta en prat rundt et nytt kaffebord om hvordan terminlista blir til, hvordan programheftene og merkebøkene fungerer, patruljenes arbeid, programrytmen på et tropps-/ flokk- eller kolonimøte osv. Henvis også til de ledertreningstilbudene som finnes i gruppe, krets og forbund. Se gjennom hjemmesidene til gruppa, kretsen/korpset og forbundet.**

MALER

ALLTID BEREDT

Til lærer/arbeidsgiver

6. mar. 2013

Fri til å delta på speideraktivitet

Jeg søker om fri for (navn på speider) (dag/dato). (Navn på speider) er speider/rover/leder i (navn på speidergruppe) og skal denne dagen besøke (navn på skole/arbeidsplass) for å informere om og rekruttere barn og ungdom til speideren.

(Navn på speider) kommer til å besøke flere skoleklasser der han/hun sammen med andre speidere vil fortelle om speidernes arbeid.

Jeg håper dere ser med velvilje på denne søknaden og gir (navn på speider) fri til å rekruttere flere barn og unge til speideren.

Med vennlig hilsen:

(navn på gruppeleder)

(navn på speidergruppe)

(mobil/e-post)

Gruppe av Norges speiderforbund

Adresse: adressen inn her | Postadresse: postadressen inn her

Telefon: telefon inn her | E-post: e-post inn her | lokal websideadresse inn her

Member of the World Organization of the Scout Movement (WOSM) and the World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS).

ALLTID BEREDT

VI VIL BLI FLERE SPEIDERE I XXXX SPEIDERGRUPPE

Du er velkommen til å prøve speiding mandag 20. august kl. 18.00-19.30. Vi holder til på Larvik speiderhus, Håkongsgate 24. Se kart.

Vi skal være ute, så ta på deg varme klær som tåler litt.

Vi vil også at du tar med deg foreldrene dine så de kan få mer informasjon om speideren.

Vi byr på pølser, boller og saft.

Vi sees den 20. august!

Velkommen!

Speiderhilsen

xxxx speidergruppe

Vil du vite mer om speiding?

Gå til speidergruppas hjemmeside: www.speidergruppashjemmeside.no

Eller Norges speiderforbunds hjemmeside: www.speiding.no

Speidergruppa tilhører Norges speiderforbund. Vi er 20 000 medlemmer fordelt på 500 lokale speidergrupper. Vi med i den internasjonale verdensspeiderbevegelsen som har ca. 40 millioner medlemmer.

- Speidingsens fremste oppgave er å tilby en meningsfull fritid og personlig utvikling.
- Friluftslivet gir mulighet for eventyr og fellesskap.
- Speiding er praktisk fredsarbeid ved å la unge mennesker treffes og bli venner på tvers av nasjonale, religiøse, etniske og andre grenser.
- Speiding er trening i praktiske ferdigheter, holdninger og verdier som kompletterer det som skolen gir.
- Det er dessuten gøy å være speider!

xxxx speidergruppe

Gruppeleder, Navn, telefonnummer, e-post.

Gruppe av Norges speiderforbund

Adresse: adressen inn her | Postadresse: postadressen inn her

Telefon: telefon inn her | E-post: e-post inn her | lokal websideadresse inn her

Member of the World Organization of the Scout Movement (WOSM) and the World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS).

LYKKE TIL!

Har du lest helt hit, har du lest ferdig. Nå gjenstår det bare å sette i gang. Begynn med å engasjere og inspirere flere venner i speidergruppa. Speiding er jo så bra at flere bør få sjansen til å være med! Det var slik vi startet dette heftet. Hvordan skal dere i deres speidergruppe legge opp rekrutteringen?

Ta fram heftet igjen når du trenger det, men bruk først og fremst den fantasien og kreativiteten dere kan finne i gruppa.

Lykke til med rekrutteringen!

NORGES SPEIDERFORBUND

BESØKSADRESSE:

St. Olavs gate 25
0166 OSLO

POSTADRESSE:

Postboks 6910
St. Olavs plass
0130 OSLO

TELEFON: 22 99 22 30

E-POST: nsf@speiding.no

WWW.SPEIDING.NO

Member of the
World Organization
of the Scout Movement
(www.scout.org) and
the World Association of
Girl Guides and Girl Scouts
(www.waggs.org).

ALLTID BEREDT

Håndbok i rekruttering

- Gode tips til vekst i gruppa